

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

V. De Pœnitentiis & Remissionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

sacramentalis imprimi operatio; cum obicem voluntatis contrarie non invenit obfistentem.

Sed & si quis non sponte, dum tamen non omnino coactus baptismatis suscepit sacramentum, Christianitatis characterem suscipit; utputa, cum quis terroribus, atque suppliciis ad undam salutarem trahitur, & ob id tanquam conditionaliter volens, licet absolute non vult, est ad fidei Christianae cogendus observantiam. Ille vero, qui nunquam consentit, sed penitus contradicit, nec rem, nec characterem sacramenti suscipit. Plus est enim expresse contradicere, quam minime consentire.

de quo non est praesumptio quod sit baptizatus, debet sine mentis operatione baptizari. h. d.

Illud a in dubium venire non debet, quoties nulla exstant indicia inter propinquos & familiares, quibus aliquis baptizatus esse doceri possit, eisdem baptizari minime prohibendos esse. Quod enim factum esse nescitur, nulla ratio finit, ut iterum videatur: nec temeritas intervenit praesumptionis, ubi est diligentia pietatis. De eo tamen, qui Christianis parentibus natus, inter Christianos esse fideliter conversatus, tam violenter praesumitur quod baptizatus fuerit, ut haec praesumptio pro veritate sit habenda, donec evidentissimis argumentis contrarium probatum fuerit.

Iterum sciantur baptizatus debet severissime puniri, & ignominiter vero bis baptizatus non potest ordinari, nisi ex necessitate. h. d.

Quod si quis sciens & prudens iterum baptizari sustinuerit, ac dilissime poenitentiae subijcendus erit: quod si ignoranter, nulla quidem imponenda est poenitentia, sed nisi magna cogat necessitas, ordinari non poterit.

Item autem Baptizatus sunt deponendi ab officio, & beneficiis. h. d. Illi quoque, qui ausu temerario in homine iam baptizato celestia vacuum iterare ausi fuerint, excommunicationis mucrone percussu, ab omni officio & beneficio Ecclesiastico deponentur.

Multa sunt in baptismo, quae non sunt de ejus substantia. h. d.

Postremo sciendum est, quod licet verbo tantum & elementis baptismatis substantia contineatur & forma, multa tamen a sanctis patribus ad ejus decorem fuerunt solenniter constituta, ut immersionis numerus, exorcismi, elericorum exsufflationes, salis benedicti exhibitio, salive contactus, inunctio: quae si ex neglectu praetermissa fuerint, omnino culpa reos arguet.

Baptismus non debet conferri in privatis domibus, nisi ex necessitate, vel ob magnam necessitatem. h. d.

Illud etiam novissime a vicenisi concilio constitutum est, ne quis in privatis domibus, sed duntaxat in Ecclesiis, in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos audeat baptizare: nisi Regum vel Principum liberi baptizandi fuerint, vel talis necessitas emergerit, propter quam ad Ecclesiam absque periculo accessus haberi nequeat.

DE SACRAMENTO CHRISMATIS.

TITVLVS IV.

Fideles post receptum baptismum debent chrismari. h. d. Namvis autem continuo tranlaturus regenerationis sufficiat beneficium, victuris tamen etiam confirmationis auxilium est necessarium. Ita enim conjuncta sunt haec duo sacramenta, ut unum ab altero, nisi morte praeviente, separari non debeat.

Chrismatis sacramentum operatur augmentum gratiae, & sicut Episcopi chrismant. h. d.

a Can. si nulla extant, de consec. dist. 4. b Canon. qui huius, de consec. dist. 4. c Canon. ut extr. eod. d Cl. i. eod. tit.

Igitur omnes fideles post baptismum, si non per manus impositionem accipere debent, in poenitentiam inveniantur. Spiritus Sanctus enim, post super aquas baptismi salutis descendit lapsus, in plenitudinem tribuit ad incrementum, in confirmatione roborat, & augmentum praebet ad gratiam. Vnde & ceteras conditiones simpliciter accedens, non potest exhibere, hanc non nisi firmata sacramento, hanc scopus conferre debet: alioquin nulla est incrementi conditio christiano irita habebitur, & non potest Ecclesiastica sacramenta reputabitur, cum non potuisse prater Apostolos, quorum haec erat prerogativa, manus imponi potest.

In Baptismo, Confirmatione, & Ceteris Sacramentis non potest conferri, nisi manus imponatur. h. d.

Accedent igitur, qui legitime sunt in auctoritate, ad confirmationem jejuni d, ut a jejunio Episcopi, hanc confirmationem in fronte deliniri per manus impositionem accipiunt. Plane infirmis, & moribundis, vel qualibet causa impeditis, nulla de rationabilis ratione, manus imponi poterit.

In Baptismo, Confirmatione, & Ceteris Sacramentis non potest conferri, nisi manus imponatur. h. d.

Illud e commune est tam his qui baptizati sunt, quam etiam illis qui confirmationem accipiunt: debent, ut aliquem in partium habeant, quatenus in religione Christiana, & fide Domini constantia, & pro eis apud Deum, qui si fideliter certaverint, quod in Ceteris observandum erit.

Parentes non debent esse pharisaei, vel non baptizati, vel infirmi. h. d.

Admonendi tamen sumus, quod nec pharisaei, nec infirmi in baptismo aut in confirmatione suscipi debent, sed unus s tantum, sive vis, sive malus: nec quovis quicumque tenere, vel levare poterit, qui ipse baptizatus non sit, vel confirmatus.

Parentes non possunt esse pharisaei, vel non baptizati, vel infirmi, vel Monachi alieni. h. d.

Parentes quoque proprios filios, vel alios, vel monachi alienos de sacro fonte suscipere, vel confirmationem tenere non debent.

Nec baptizatus, nec Christianus possunt iterum, & iterum iterum potest tempore interdicitur. h. d.

Commune etiam illud est utriusque, quod de corpore, aut paulo ante dicitur, iterari potest, quod utriusque ambo characterem imprimunt, & quod iterari non potest, ob imminens ex dilatare periculum, non potest conferri, & pro utroque christi coelestis potestatem suo loco latius exponemus.

DE POENITENTIA, ET REMISSIOE.

TITVLVS V.

Poenitentia, est Sacramentum, a quo committitur confessio, & satisfactione concurrentibus peccatorum operatur remissio. Multiplex enim Dei misericordia ita lapibus humanis subvenit, ut non solum per baptismi & confirmationis gratiam, sed etiam per poenitentiae medicinam spes aeternae salutis velit. Vnde quidona regenerationis voluerit, proprio se iudicio condemnantes, per Sacramentum poenitentiae ad criminum remissionem, quasi ex castigatione repta tabula ad portum perveniunt.

a Can. novissimi de consec. dist. 4. b Can. de consec. dist. 4. c Can. ut. s. per font. extr. de sac. ord. d Can. non potest iterum, de consec. dist. 4. e Ca. vas ante poenitentiam, de consec. dist. 4. f Ca. non potest iterum, de consec. dist. 4. g Can. non licet, de consec. dist. 4.

... sunt species penitentiae, & penitentia solemniter iterata non potest ad penitentiam ad sacros ordines reddi inhabilis. h. d.

Sunt autem penitentiae tres species: quaedam enim est solennis, quaedam publica, quaedam privata. Solennis est, quam propter maiora scelera, Episcopus in capite publici, servata certa rerum serie, de iure in publico imponere: quae quidem ne Ecclesiae vilescat auctoritas, iterari non debet: & tales penitentes ad sacros ordines (ut supra exposuimus a) inhabiles reddit, quippe quae nec aliter potest sacerdotibus imponi, quam si prius a ecclesiastica militie singulo exuti fuerint.

Publica delicta & publica penitentia sui debent, h. d.

Publica penitentia est, quae publice, nulla servata serie solemnitate, peragenda in iudicio: qualis est, peregrinatio, certi habitus delatio, & his similia. Cum enim manifesta peccata non sint occulta correctione purganda, recte constitutum est, ut qui publice peccando proximo suo scandalum praeberint, publicam etiam penitentiam a propriis sibi sacerdotibus impostam peragere debeant. Appareti quoque ex his, quod licet omnis solennis penitentia publica sit, non tamen omnis publica est solennis.

Penitentia, si semel in anno debet confiteri, & Eucharistiam sumere, nisi de confessione sacerdotum abstinere, h. d.

Privata autem secreta penitentia est, quae in occulto Deo fit, & sacerdoti. Sacratum est enim generali Concilio a, ut omnis fidelis, quam primum sapere coeperit, omnia sua peccata proprio sacerdoti confiteatur, & in ipsam sibi penitentiam propriis viribus adimplete fructus, suscipiens reverenter ad minus, singulis annis in Paschate Eucharistiae sacramentum, nisi forte de sacerdotis consilio ex causa duxerit abstinendum: alioqui & vivens ab ingressu Ecclesiae arcebitur, & moriens Christiana carebit sepultura.

Penitentia confitit contritione, confessione, & satisfactione, hoc dicitur.

Omnis igitur penitentiae sacramentum tribus partibus: contritione cordis, confessione oris, & operis satisfactione. Contritio nihil aliud est, quam dolor pro peccatis voluntarie assumptus, cum proposito confitendi, & satisfaciendi. Confessio (ut Augustino placet) est, per quam morbus latens spe veniae peritur: vel confessio est canonica peccatorum coram proprio sacerdote facta de articulo.

In confessione peccata quae confitentur propria sacerdoti, si distincte enumerantur ab eodem, vel ab Episcopo, vel si confitentur, fructibus habentibus generaliter praesertim studentis confessiones, h. d.

Quod autem dicitur coram proprio sacerdote, ita demum accipitur, si nulla legitima causa subit eius declinandum iudicium. Ceterum si quis vel proprio sacerdoti impunitam & vereciter, vel alias vitam & mores suspectos habeat, & propterea alieno sacerdoti a. confiteri volunt, licentiam prius postulet & obtineat a proprio: cum alter illum alienus, quaunque iustitiae consuetudine, non possit absolvere, vel ligare. Si quis tamen regularibus generaliter audiendi confessiones potestatem habentibus, & locorum ordinariis praesentatis, & ab illis deo approbatus, confessus fuerit, Parisiensis Doctoris recta sententia, non magis eadem peccata tenentur iterum confiteri, quam si ea proprio sacerdote iuxta generalis Concilii dispositionem confessus fuisset.

Episcopus potest suo subdito concedere licentiam eligendi confessorem, hoc dicitur.

Episcopus quoque subdito suo, ut quemvis idoneum sibi deligat confessorem, facultatem concedere poterit: cum non minatur esse debeat efficacia ab Episcopo obvenit licentia, quam a Parochiali sacerdote.

a. In quo pro, non possit penitentia. b. C. omni utriusq. extr. ed. c. Ca. in de panit. dist. 6. d. Ca. omni utriusq. s. si quo auct. extr. ed.

Necessitas sibi affectum reputari pro effectu, h. d.

Ed & si poeniendi urgeat necessitas, nec desiderant locus aut tempus proprium sacerdotem offerat, & si is, cui quis confiteatur, solvendi nullam potestatem habeat, tanta tamen est vis confessionis, ut dignus fiat venia: ex delictis sacerdotis, qui proximo suo criminis turpitudinem confiteri non solum. Votum enim pro opere reputatur, cum operis perficendi facultas deest.

In perpetuum est in monasterium detradendus, qui revelat confessionem, h. d.

Sed si sive proprius sacerdos, sive alius penitentiam audiat, cavebit omnino, ne aut verbo, aut alio quovis modo confitentem prodatur: quoniam qui peccatum in penitentiali iudicio sibi defectum revelare ausus fuerit, non solum a sacerdotali officio deponendus erit, verum etiam ad agendam perpetuo penitentiam in arctum monasterium detradendus.

Sacerdos non debet quem absolvere de casibus reservatis Papa, vel Episcopi, h. d.

Illud etiam animadvertere sacerdotem oportet, ne quem scilicet ab his criminibus absolvendo liberare velit, quorum absolutio, aut Apostolica b, aut proprio ordinario est servata: ut puta, si poeniens clericus enormiter laeserit, Ecclesiam combusserit, vel regerit, falsum commiserit, Cardinalem, vel Episcopum insecutus fuerit, cum moniali rem habeat, & in aliis casibus.

In generali confessione non veniunt ea, quae quis non esset verisimiliter in specie confessurus, h. d.

De eo tamen quaesitum est, si Episcopus subdito suo concesserit, ut sibi possit idoneum eligere confessorem, an runcille, quem is elegerit, in casibus, quos eadem Episcopo specialiter reservavit, absolvendi habeat facultatem: & cum in generali confessione illa minime veniant, & quis non esset quis verisimiliter in specie confessurus? responsum est, electum hunc huiusmodi non habere potestatem.

Contritio & confessio sine satisfactione parum proficiunt, hoc dicitur.

Ed nec contritio multum proficiet, nec confessio, nisi ambobus ad iuncta fuerit satisfactio: quae nihil aliud est, quam quaedam iniuriae illatae compensatio: nullus enim delictorum accipit veniam, nisi (si nulla necessitate fuerit impeditus) qualemcumque, est longeminiorem, quam debeat, poenam solverit. Nec sufficit mores im melius commutare, & a praeteritis malis recedere, nisi etiam de his, quae facta sunt, Deo satisfiat per contritionis sacrificium, cooperantibus, elemosynis, orationibus & jejuniis.

Medici quoque agrotos ad penitentiam non inducunt, nisi ab Ecclesia ingressu arcenti, h. d.

Medicos a etiam admonere oportet, ut cum eos ad infirmos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant, & inducant, ut medicos vocem animarum, ut postquam fuerit agrotanti de spirituali salute provisum, ad corporalis medicinae remedium salubrius procedatur. Si quis autem medicorum secus fecerit, ab Ecclesia ingressu arcebitur, donec pro transgressione huiusmodi satisfecerit.

Qui habuit propositum confitendi, potest absolvi, si sanitate morbi non possit confiteri, h. d.

Si quis autem in infirmitate constitutus, penitentiam praeterit, & dum ad eum invitatus sacerdos properat, morbo oppressus obmuerit, vel in phrenesim conversus fuerit, & penitentiam mortuus, & per manus impositionem reconciliationem accipere poterit.

a. C. omni utriusq. s. carnat. extr. ed. b. Clemens. 1. 9. quod. verbi. nec etiam. de p. r. r. c. Ca. 2. de pan. in 6. d. C. omni infirmitate. extr. ed.

